

MACÓKA ÉS A PIKNIK

SZKB_103_01

A modul szerzője: Nagy Erika

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Hangulati előkészítés					
A	A gyerekek a „Keveredj, állj meg, csoportosulj!” című játékot játsszák. 5 perc	Ráhangelés, a csoport- alakítással járó feszültség oldása mozgással Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – játék		P1 (A játék leírása)
B	A gyerekek a „Trópusi eső” című játékot játsszák, mely kellemes, nyugodt egymásra hangolódást tesz lehetővé, ha már meglévő csoportokkal kezdjük az órát. 5 perc	Egymásra hangolódás	Kooperatív tanulás – játék		P2 (A játék leírása)
I/b Csoportalakítás, feladatkártyák					
A	A gyerekek kooperatív barkochba játékot játszanak, amely csoportalakítással végződik. A tanító kiosztja a szerepkártyákat. 15 perc	Csoportalakítás Kérdéskultúra Memória Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – játék	Csoportonként 4 (vagy a csoport- létszámnak megfelelő számú) szerepkártya	P3 (A játék leírása)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Ráhangolás – a szókincs aktivizálása					
A	A gyerekek összegyűjtik kedvenc ételeiket. A csoportok beszámolnak egymásnak, hogy kiderüljön, milyen ételeket szeret mindenki (ez kerül az ablak 4. részébe), és melyik az az étel, amelyik csak egy-egy gyerek kedvence (ez kerül az ablak 1. részébe). 8 perc	Ráhangolás a témára Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – ablak, szóforgó, csoportszóforgó	Csoportonként egy lap, íróeszköz	
B	A gyerekek írásban összegyűjtik az <i>étkezés</i> szó szinonimáit (például: reggeli, /früstök/, ebéd, vacsora, tízórai, uzsonna, kaja, lakoma, táplálkozás, evés, csipegetés, nassolás, kóstolgatás, habzsolás). Az ellenőrzés felolvasással történik. 8 perc	Ráhangolás	Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportszóforgó	Csoportonként egy vonalas lap, íróeszköz	
C	A gyerekek étkezéssel kapcsolatos szavakat gyűjtene: főneveket, mellékneveket, igéket (egy-egy szófaj gyűjtéséhez 4 perc áll rendelkezésre). Ellenőrzés: a gyerekek megnézik a többi csoport munkáját. 16 perc	Ráhangolás A kulturált étkezéssel kapcsolatos fogalmak gyűjtése A szófajok felismerésének gyakorlása	Kooperatív tanulás – kerekasztal, képtárlátogatás		
D	A gyerekek étkezéssel kapcsolatos szavakat gyűjtene, de a csoportok közötti differenciálással: egy-egy csoport csak egy szófajba tartozó szavakat gyűjt. Ellenőrzés: a gyerekek áttekintik a többi csoport munkáját. 8 perc	Ráhangolás a témára Egymásra figyelés A másik csoport munkájának megfigyelése	Kooperatív tanulás – kerekasztal, képtárlátogatás	Csoportonként egy vonalas lap, íróeszköz	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, melléletek	
				Diák	Pedagógus
I/d Ráhangolás – saját élmény megosztása a csoporttársakkal					
A	A gyerekek elmesélik egymásnak egy kellemes élményüket, melyet egy baráti társaságban éltek meg, ahol esetleg az evés-ivás is emelte a hangulatot. 8 perc	A téma személyessé tétele Egymásra figyelés Emlékezet	Kooperatív tanulás – háromlépcsős interjú		
B	A gyerekek elmesélik egymásnak egy kellemes élményüket, melyet egy baráti társaságban éltek meg, ahol esetleg az evés-ivás is emelte a hangulatot. 8 perc	A téma személyessé tétele Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – szóforgó		
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Az író megismerése					
A	A tanító felírja a táblára: Aaron Judah: <i>Macóka és a piknik</i> . A gyerekek megkapják a négy részre osztott rövid életrajzot. Mindenki elvesz egy részt, és elolvassa némán. Ezután mindenki felolvassa hangosan a maga részét. A csoporttagok közösen sorrendbe állítják a részeket, majd azokat felragasztják egy írólapra. Újra elolvassák hangosan az összeállított életrajzot. 6 perc	A mese írójának megismerése A megszerzett tudás átadása Egymásra figyelés	Önálló munka – olvasás Kooperatív tanulás – szóforgó	D1 (A mese írójáról) Írólap, ragasztó	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Rögzítés					
A	Mindenki ír egy kérdést a saját szövegrészével kapcsolatban. A tőle balra ülő felolvassa, majd megválaszolja szóban. A társak szükség szerint kiegészítik. 5 perc	Az új ismeretek mélyítése Kérdéskultúra	Kooperatív tanulás – feladatküldés csoporton belül	Vonalas lapocskák, íróeszköz	
B	Mindenki feltesz egy kérdést a saját szövegrészével kapcsolatban. A tőle balra ülő megválaszolja. 5 perc	Az új ismeretek mélyítése Kérdéskultúra	Kooperatív tanulás – szóforgó		
C	Mindenki elveszi a megfelelő betűjelű kérdést és felolvassa. A tőle balra ülő megválaszolja. 5 perc	Az új ismeretek mélyítése Kérdéskultúra	Kooperatív tanulás – szóforgó	D2 (Kérdések)	
II/c A mese megismerése					
A	A gyerekek megkapják a szöveget. A tanító felolvassa a mese bevezető részét, majd meghallgatja az első benyomásokat. 7 perc	A mese megismerése	Frontális osztálymunka – tanítói bemutatás	D3 (Aaron Judah: <i>Macóka és a piknik</i> – 1–7. rész)	
B	A tanulók elolvassák a mese bevezető részét, majd közös beszélgetés következik az első benyomásokról. 7 perc	A mese megismerése	Önálló munka – olvasás Egész osztály együtt – megbeszélés	D3 (Aaron Judah: <i>Macóka és a piknik</i> – 1–7. rész)	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d A szöveg értelmezése					
A	A gyerekek a tanító utasítására aláhúzzák a szövegben és megbeszélik a következő kérdésekre adható válaszokat: Kik a szereplők? Mit jelent a piknik? Majd egy-egy kártyára felírják a szereplők nevét. 4 perc	Szövegértelmezés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	3 × 10 cm-es lapok (csoportonként 7 db), filctollak	
II/e A folytatás...					
A	A gyerekek tovább olvassák a mesét csoportban. Minden csoport más-más részletet kap. Majd a csoporttagok válaszolnak a kérdésekre. 4 perc	Szövegértelmezés Együttműködés Kompromisszum-készség	Önálló olvasás Csoportmunka – megbeszélés	D3 (Aaron Judah: <i>Macóka és a piknik</i> – 1–7. rész) D4 (Kérdések a szövegrészlet értelmezéséhez)	
II/f A tartalom összefoglalása					
A	A gyerekek felkészülnek a tartalom elmondására: megbeszélik, felkészítik a szóvivőt. A szóvivők elmondják, miről olvasott a csoportjuk. Közben minden csoport jegyzője felírja egy-egy cédulára az újabb helyszíneket. A gyerekek a szereplők nevét a megfelelő helyszínnel felragasztják egy rajzlapra. 10 perc	Az egyéni cselekvés indítékainak feltárása Verbális kifejezőkészség Tömörítés Kapcsolatok jelölése Kompromisszum-készség	Csoportmunka – megbeszélés Kooperatív tanulás – csoportszóforgó, kerekasztal	Cédulák, filctollak, csoportonként egy rajzlap, ragasztó	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/g Hogyan tovább?					
A	<p>A tanító elmondja, hogy a mese végén a szereplők együtt utaznak haza a buszon. Majd megkéri a gyerekeket, hogy beszéljék meg a csoportban, és próbáljanak egyetértésre jutni, mi történhetett addig; mi lehet a mese vége.</p> <p>A jegyző néhány mondatban leírja a megbeszélteket. A gyerekek elmondják a mese befejezését.</p> <p style="text-align: right;">14 perc</p>	<p>Kreativitás Empátia Kompromisszum-készség Szóbeli kifejezőkészség</p>	<p>Kooperatív tanulás – kupactanács, csoportszóforgó</p>	<p>Vonalas lap, íróeszköz</p>	
B	<p>A tanító elmondja, hogy a mese végén a szereplők együtt utaznak haza a buszon. Majd megkéri a gyerekeket, hogy beszéljék meg a csoportban, és próbáljanak egyetértésre jutni, mi történhetett addig; mi lehet a mese vége.</p> <p>Mindenki egy mondatban rögzíti a megbeszélteket. A gyerekek elmondják a mese befejezését.</p> <p style="text-align: right;">14 perc</p>	<p>Kreativitás Empátia Kompromisszum-készség Szóbeli kifejezőkészség</p>	<p>Kooperatív tanulás – megbeszélés, kerekasztal, csoportszóforgó</p>	<p>Vonalas lap, íróeszköz</p>	
II/h Ellenőrzés					
A	<p>A gyerekek megkapják a mese eredeti befejezését, és elolvassák.</p> <p>Időkitöltő feladat: a gyorsabban olvasók aláhúzzák a szövegben a <i>megy</i> szó rokon értelmű megfelelőit.</p> <p style="text-align: right;">6 perc</p>	<p>Olvasási készség</p>	<p>Önálló olvasás</p>	<p>D5 (A mese befejezése)</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/i Beszélgetés					
A	Az osztály közösen beszélget a meséről. Lehetséges kérdések például: „Miért nem vette elő Macóka az uzsonnáját a hegy tetején? Honnan tudta, hogy Csacsi sem evett egyedül? Tökéletes helyszín – egyedül? Vagy kicsit kényelmetlenebbül a barátaimmal?” 11 perc	Az együttlét fontosságának, örömeinek közös felismerése Véleményalkotás Véleménynyilvánítás	Egész osztály együtt – megbeszélés		
II/j A csoportos-együtműködés értékelése					
A	A gyerekek értékelik a saját és a csoportjuk munkáját, majd a fontosabb gondolatokat megoszthatják az osztállyal. 5 perc	Önértékelés A csoport munkájának értékelése Türelem	Önálló munka Egész osztály együtt – megbeszélés		P4 (A feladat leírása)
II/h Dramatizálás					
A	A gyerekek felkészülnek a mese megjelenítésére: ismét elolvassák a mesét. A csoporton belül mindenki választ magának egy szerepet Macóka és az állatok közül (bármelyiket, amelyik rokonszenves). Választanak a jelenetek közül. A végén az osztály megjeleníti élőképből, hogyan piknikeztek a városban. 25 perc	Érzelmek kifejezése Kompromisszum-készség	Csoportmunka – dramatizálás		P5 (Dramatizálásra választható jelenetek)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A jelenetek bemutatása, értékelése					
A	A csoportok bemutatják a jeleneteket. A társak értékelik a látottakat, elsősorban a pozitívumokat kiemelve. 20 perc	Figyelem a társak produkciójára Pozitív vélemények megfogalmazása	Csoportmunka – dráma Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		
III/b Csoportépítés					
A	A gyerekek megbeszélik, hogy ők milyen helyszínt választanának egy közös piknikhez vagy egy jó játékhoz. (Nem kell ragaszkodni a realitásokhoz, elképzélhetnek más bolygót, szigetet stb.) Lerajzolják a választott helyszínt, nevet adnak neki, a nevet felírják a lapra. A rajzokat és az órai munkákat kiteszik egy faliújságra. Az osztály beszélget a rajzokról, helyszínekről. 20 perc	Elképzélések egyeztetése, közös álláspont kialakítása	Csoportmunka – megbeszélés Kooperatív tanulás – képtárlátogatás, szóforgó	Csomagolópapír vagy A/3-as rajzlap, zsírkréta	
B	Ismét eljátszható egy-egy jól sikerült jelenet. 5 perc				
III/c Az együttműködés értékelése					
A	A csoportok megbeszélik, hogyan valósult meg az együttműködés. Értékelik önmagukat egy-egy mondattal, majd mondanak egy dicsérő mondatot a legjobb munkatársnak. 5 perc	Önértékelés Önkritika Elismerést adni és kapni	Kooperatív tanulás – szóforgó		

MELLÉKLETEK

P1 A JÁTÉK LEÍRÁSA („KEVEREDJ, ÁLLJ MEG, CSOPORTOSULJ!”)

A diákok szabadon mozognak a teremben. A tanár feltesz egy kérdést, melyre egy bizonyos szám a válasz.

„Általában ennyi fia van a népmesékben a királynak vagy a szegény embernek. (3)

Ennyi feje van a mesebeli sárkánynak. (7)

Félig mese, félig igazság. Hány betűből áll a megfejtés? (monda, 5)

Hányadik betűje a teljes magyar ábécének a „d”? (6)”

A diákok a válasznak megfelelő létszámú csoportot alkotnak.

Aki(k) kimarad(nak), arra (azokra) a következő játékban mindenki nagyon figyel, mert csak akkor jök a csoportok, ha ők nem maradnak kívül. Vagyis kétszer egymás után senki nem maradhat csoporton kívül.

A mellékletben ajánlottakon kívül lehetnek teljesen más, a tanulóknak vagy az osztály életéhez kapcsolódó kérdések is.

P2 A JÁTÉK LEÍRÁSA (TRÓPUSI ESŐ)

A tanító a gyerekekkel együtt kört alkot. Mutat egy mozdulatot, amelyet a gyerekek átvesznek, először a tanító jobb oldali szomszédja, aztán a mellette álló, és így tovább, addig, amíg mindenki ugyanazt a mozdulatot nem végzi. A tanító ekkor új mozdulatot

mutat, a szomszédja megint követi és így tovább – most a körben kétféle mozdulatot tesznek a gyerekek: egyesek már a másodikat, mások – akikhez a második mozdulat (a „trópusi eső”) még nem ért el – még az elsőt.

A mozdulatok sorrendje: dörzsöljük össze halkán a tenyerünket – csettintsünk jobb kézzel – csettintsünk két kézzel – verjük erősen a combunkat két kézzel – stb. (ugyanaz a mozdulatsor visszafelé).

P3 A JÁTÉK LEÍRÁSA (KOOPERATÍV BARKOCHBA)

Minden diák hátára ragasztunk egy cédulát úgy, hogy ő nem tudhatja, mi van a hátán.

A cédulákon lévő szavak:

tál	tányér	kanál	villa	
bors	ketchup	só	cukor	
asztal	szék	terítő	szalvéta	gyertya- tartó
erdő	rét	fa	fű	
madár	ózike	hangya	pillangó	

A gyerekek egymást a barkochba szabályai szerint kérdezgetve jussanak el a megoldáshoz. Egy gyerek a társának három kérdést tehet fel, utána új válaszadót kell keresnie.

Ha irányítani akarjuk a csoportalakítást, akkor a cédulák hátára írjuk fel a gyerekek nevét.

Ha a gyerekek kitalálták a szót, az összetartozó szavak tulajdonosai keressék meg egymást, így alkossanak csoportot.

P4 A FELADAT LEÍRÁSA

- a) Rajzoljanak mosolygóst ☺, ha úgy érzik, hogy a csoporton belül elvégezték a saját munkájukat. Ha nem, akkor a rajzon egyenes száj legyen. ☹
- b) Rajzoljanak még egy mosolygóst, ha azt gondolják, hogy a csoportmunka többé-kevésbé végig jól működött. (Ne legyenek na-

gyon szigorúak, ha még nincs nagy gyakorlatuk a csoportmunkában.) Ha nem, legyen a jelben most is egyenes a száj.

A gyerekek az osztály munkáját is értékelik: mindenki rajzoljon a táblára annyi mosolygóst, ahányat a saját lapjára rajzolt (0, 1 vagy 2). Ha a táblán sok a mosolygós, akkor a csoportok együttműködése jó.

P5 VÁLASZTHATÓ JELENETEK

- a) Macókák piknikezni indulnak
- b) Útban a hegytető felé
- c) Nem jó egyedül